

29 אפריל 2012
ז' אייר תשע"ב

ממצאי סקר קשיי האשראי בתעשייה

סקר זה נערך במטרה לבחון את קשיי האשראי עימם מתמודדת התעשייה הישראלית. הסקר בוצע על ידי מחלקת המחקר הכלכלי של התאחדות התעשיינים במהלך חודש מרץ 2012 והקיף 175 חברות תעשייתיות.

עיקרי הממצאים

סקר קשיי האשראי בתעשייה מגלה כי קיימת מצוקת אשראי ניכרת בקרב החברות. להלן הממצאים העיקריים העולים מהסקר:

- מרבית החברות (63% מהן) מדווחות על קושי בשמירת מסגרת האשראי הקיימת, קרוב למחצית מהן (29% מהחברות בסקר) מדווחות על קושי ניכר.
- 72% מהחברות מדווחות על העלאת ריבית החובה/עמלת הקצאת אשראי. במקביל, יותר ממחצית מהחברות (58% מהן) ציינו כי הן נדרשו להציג ביטחונות נוספים למסגרת האשראי על ידי הבנקים.
- קרוב ל-70% מהחברות התבקשו על-ידי ספקיהן להקטין את ימי האשראי ובמקביל ביקשו מלקוחותיהן להקטין את ימי האשראי הניתנים בהסכמה (דהיינו, להקדים תשלומים).
- 81% מהחברות נתקלו בקושי בגביית חובות מלקוחותיהן.
- 56% מהחברות אף מדווחות על לקוחות שנכנסו לחדלות פירעון.
- שני שלישים מהחברות בתעשייה זקוקות בדחיפות לאשראי נוסף להמשך פעילותן התקינה. היקף האשראי הנדרש הממוצע עומד על כחודש וחצי מחזור.
- מרבית החברות (58% מהן) מדווחות כי האשראי הנוסף ישמש לצרכי הון חוזר.
- למרות הצורך הדחוף באשראי נוסף, הרי שמרבית החברות מדווחות על קושי בקבלת אשראי חדש לפעילות השוטפת ולמימון השקעותיהן.
- בתגובה למצוקת האשראי, מצמצמות מרבית החברות בהוצאותיהן ונעזרות בדרכי מימון חלופיות לאשראי הבנקאי.
- להערכת החברות, הסיוע הממשלתי הנחוץ ביותר להתמודדות עם מצוקת האשראי הינו הקמת קרן ממשלתית בערבות מדינה מלאה.

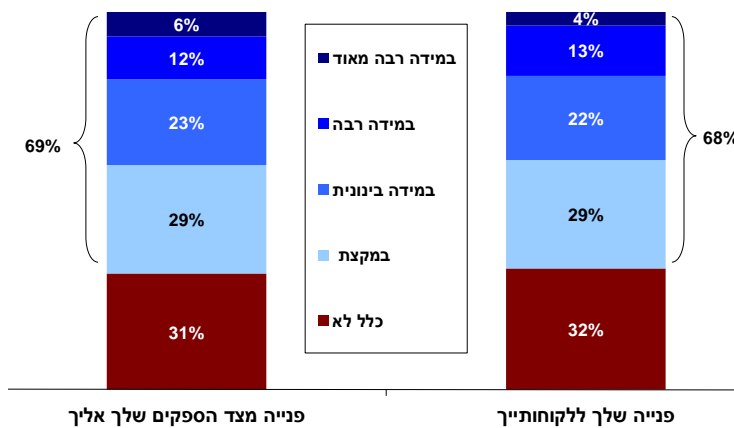
פרק א' – קשיי האשראי בתעשייה

ממצאי הסקר מעלים כי 63% מחברות התעשייה שהשתתפו בסקר מדווחות על קושי בשמירה על מסגרת האשראי הקיימת לפעילותן השוטפת. קרוב למחצית מהן (29% מהחברות בסקר) אף מדווחות על קושי ניכר. יצוין כי היקף האשראי הקיים כיום עומד בממוצע על קרוב לחודשיים וחצי מחזור.

בנוסף, מדווחות חלק ניכר מהחברות בסקר על החמרת תנאי האשראי מצד הבנקים: 72% מדווחות על העלאת ריבית החובה/עמלת הקצאת אשראי על מסגרת האשראי הנוכחית שלהם, זאת על אף מגמת הורדת הריבית הבסיסית של בנק ישראל שהחלה בשלהי 2011.

במקביל, יותר ממחצית מהחברות (58% מהן) ציינו כי הן נדרשות להציג ביטחונות נוספים למסגרת האשראי על ידי הבנקים.

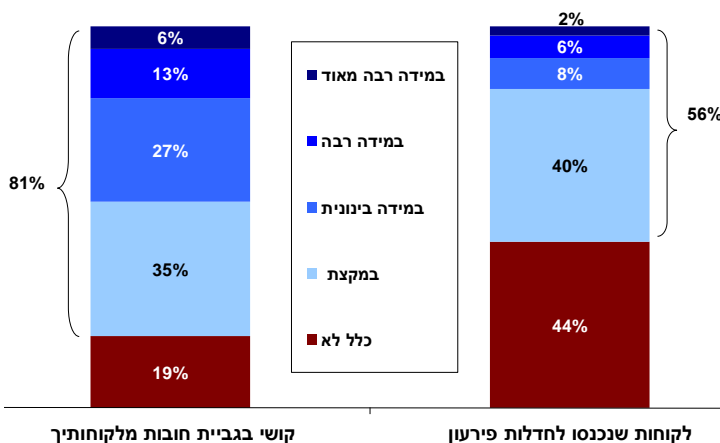
שיעור המדווחים על פנייה להקטנת ימי אשראי

עוד עולה מהסקר כי 69% מחברות התעשייה התבקשו על ידי ספקיהן להקטין את ימי האשראי הניתנים בהסכמה.

שיעור דומה של חברות ציינו כי הן פנו ללקוחותיהן בבקשה להקדים את התשלומים, דהיינו, להקטין את ימי האשראי.

שיעור המדווחים על קושי בגביית חובות מלקוחות

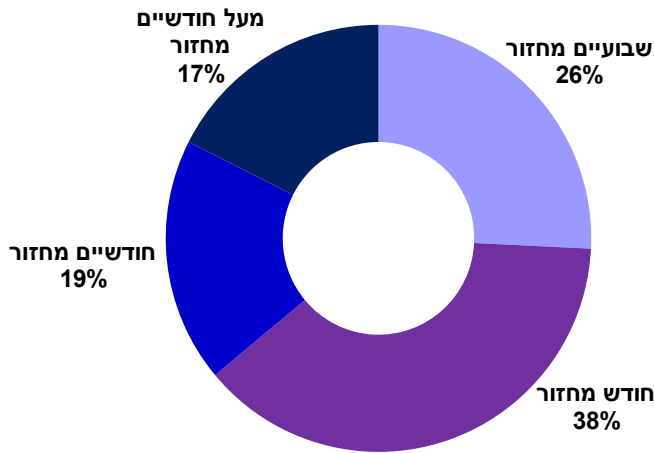
במקביל, מדווחות חברות התעשייה על קושי ניכר בגביית חובות: 81% נתקלו בקושי בגביית חובות מלקוחותיהן ו-56% אף דיווחו על לקוחות שנכנסו לחדלות פירעון.

אגף כלכלה

המחלקה למחקר כלכלי

לצד הקושי בשמירה על מסגרת האשראי הקיימת, מדווחות כשני שלישים מהחברות בסקר כי הן זקוקות בדחיפות לאשראי חדש/נוסף להמשך פעילותן התקינה.

התפלגות היקף האשראי הנוסף שנדרש

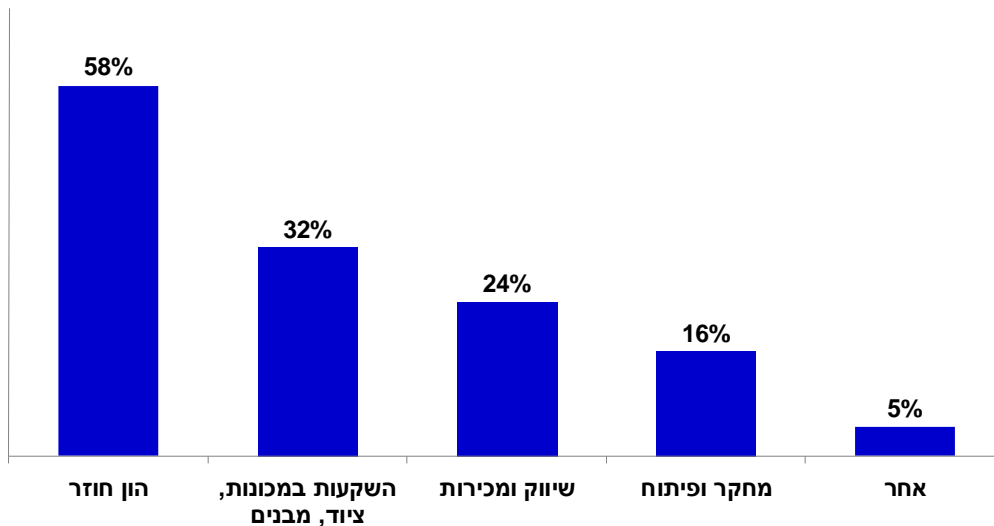

38% מחברות אלו מציינות כי הן זקוקות בדחיפות לאשראי נוסף בהיקף של כחודש מחזור. 26% נוספים זקוקים לאשראי בהיקף של כשבועיים מחזור, 19% - חודשיים מחזור ו-17% בהיקף העולה על חודשיים מחזור.

כך, בממוצע, עומד היקף האשראי הנוסף הנדרש על כחודש וחצי מחזור.

היקף האשראי הנדרש עומד בממוצע על כ-30% מהיקף האשראי הקיים כיום. מרבית החברות בסקר (58% מהן) מדווחות כי האשראי הנוסף ישמש לצרכי הון חוזר. 32% מדווחות כי האשראי ישמש לצרכי השקעות במכונות, ציוד ומבנים, 24% לצרכי שיווק ומכירות ו-16% לצרכי מחקר ופיתוח.

שיעור המדווחים על כל צורך

למרות הצורך הדחוף באשראי נוסף, הרי שמרבית החברות מדווחות על קושי בקבלת אשראי חדש: 67% נתקלו בקושי בקבלת אשראי חדש/נוסף לפעילותן השוטפת ו-63% נתקלו בקושי בקבלת אשראי למימון השקעות חדשות. שליש מהן אף מדווחות על קושי רב ביותר.

אגף כלכלה

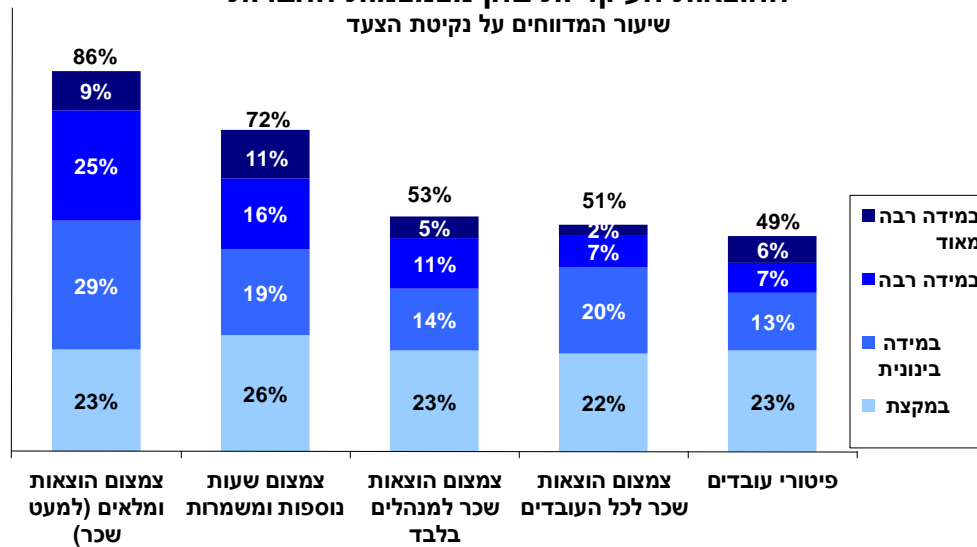
המחלקה למחקר כלכלי

פרק ב' – תגובה למצוקת האשראי

בתגובה למצוקת האשראי, מצמצמות מרבית חברות התעשייה בהוצאותיהן ונעזרות בדרכי מימון חלופיות לאשראי הבנקאי:

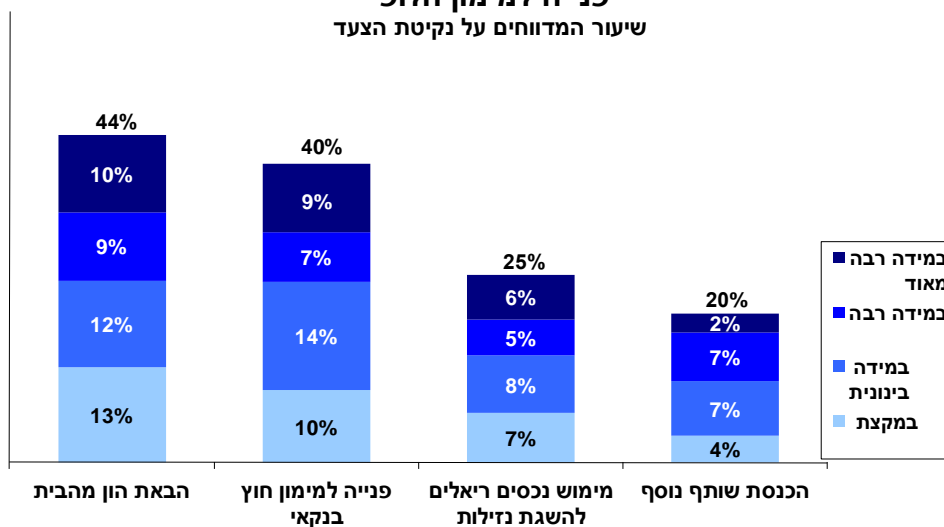
צמצום הוצאות: מרבית החברות בסקר (86% מהן) נאלצו לצמצם בהוצאות שונות (למעט שכר) ובמלאים, 72% מהחברות צמצמו שעות נוספות ומשמרות, למעלה מ-50% צמצמו בהוצאות השכר (חלק גדול מהן צמצמו שכר לדרג הניהולי בלבד), ו-49% אף נאלצו לפטר עובדים.

ההוצאות העיקריות בהן מצמצמות החברות
שיעור המדווחים על נקיטת הצעד

מימון חלופי: 44% מהחברות שהשתתפו בסקר נאלצו להביא הון מהבית, 40% פנו למימון חוץ בנקאי, 25% מהחברות נאלצו לממש נכסים ריאליים להשגת נזילות, ו-20% אף מדווחים על הכנסת שותף נוסף.

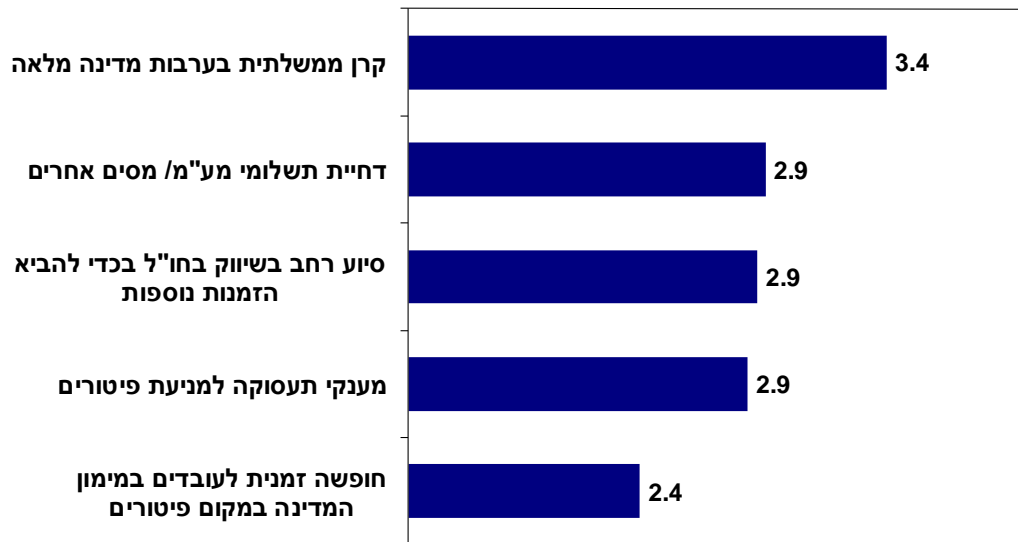
פנייה למימון חלופי
שיעור המדווחים על נקיטת הצעד

פרק ג' – מסגרות הסיוע הממשלתיות הנדרשות

■ להערכת החברות, הסיוע הממשלתי הנחוץ ביותר להתמודדות עם מצוקת האשראי הינו הקמת קרן ממשלתית בערבות מדינה מלאה. כלי סיוע זה קיבל את הציון הגבוה ביותר על ידי החברות - 3.4 מתוך 5, בסולם שנע בין 1 (כלל לא נדרש) ל- 5 (נדרש במידה רבה מאוד).

מסגרות הסיוע הממשלתיות הנדרשות
ציון ממוצע בסולם של 1 (כלל לא נדרש) ל- 5 (נדרש במידה רבה מאוד)

■ דחיית תשלומי מע"מ/מסוים אחרים, הענקת סיוע ממשלתי רחב בשיווק בחו"ל בכדי להביא הזמנות נוספות ומענקי תעסוקה למניעת פיטורים דורגו במקום השני (ציון ממוצע של 2.9).

■ במקום השלישי דרגו החברות את חופשות זמניות לעובדים במימון המדינה ככלי סיוע נדרש להתמודדות עם מצוקת האשראי (ציון ממוצע של 2.4 מתוך 5).

נספח

מידע כללי

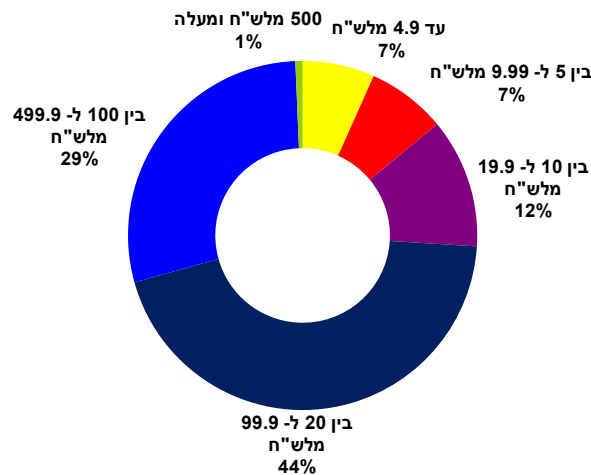
33% מהחברות בסקר מדווחות כי הן עושות שימוש באשראי חוץ בנקאי. מהן, 45% משתמשות באפיק הפקטורינג, 31% בליסינג, 20% באשראי לטווח בינוני וארוך ו- 8% בשוק ההון.

תקופת האשראי הממוצעת (מח"מ) של החברות בסקר עומדת על שנתיים וחצי.

התפלגות המדגם

71% מהחברות שהשתתפו בסקר הינן חברות שמחזור מכירותיהן בשנת 2011 היה עד 100 מיליון ₪.

התפלגות חברות התעשייה שהשתתפו בסקר
על פי מחזור מכירות לשנת 2011

59% מהחברות שהשתתפו בסקר הינן חברות שמספר המועסקים בהן בשנת 2011 היה עד 100 איש.

התפלגות חברות התעשייה שהשתתפו בסקר
על פי מספר מועסקים בשנת 2011

